

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/158/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

275/2015. számú (VII. 30.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ a Budapesti Rendőr-főkapitányságon előterjesztett és az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálat útján megküldött **panaszát** a 2015. július 30-án – dr. Wildner Domonkos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor. Egyebekben alapjogot sértő intézkedés nem történt, illetve nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos beadványát a Budapesti Rendőr-főkapitányságon (továbbiakban: BRFK) terjesztette elő, amelyben kérte a Testület eljárást, így a Testülethez a panaszbeadványt az Országos Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálat továbbította. A panaszos 2015. március 3-án kelt levelében egy vele szemben, 2015. februárjában foganatosított rendőri intézkedést sérelmez.

I.

1) Az ORFK Ellenőrzési Szolgálatának vezetője 2015. március 18-án kelt levelében arról tájékoztatta a Testületet, hogy a panaszos panaszt terjesztett elő a BRFK-n [...] bü. számon folyamatban lévő nyomozással, illetve egy ismeretlen időben történt rendőri intézkedéssel kapcsolatban. A panaszos kérte, hogy a panaszát a Testület vizsgálja ki, ezért a BRFK Hivatala által felterjesztett iratokat mellékelten megküldte az Ellenőrzési Szolgálat vezetője.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

2) A BRFK Ellenőrzési Szolgálatának hivatalvezetője 2015. március 11-én kelt levelében arról tájékoztatta az ORFK Ellenőrzési Szolgálatának a vezetőjét, hogy a panaszos beadványa [...] bü. számú nyomozással kapcsolatos sérelmeit rögzíti, továbbá ismeretlen időben foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatos jogorvoslati kérelmet is tartalmaz, amelynek elbírálására a panaszos a Testületet jelölte meg. A panaszt – a kizárási indítvány elbírálása céljából – Budapest Rendőrfőkapitánya bűnügyi helyettesének is megküldte, továbbá – a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 196. §-a alapján – a Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének is megküldte.

3) A panaszos a BRFK-nál, elektronikus úton 2015. március 5-én terjesztette elő a beadványát.

A panaszos beadványában kérte a rendőrfőkapitányt, hogy szólítsa fel a Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjét, aki amúgy már négy alkalommal bejelentette, hogy elfogult és nem tud tárgyilagossá lenni a panaszossal szemben, az alkotmánybíróság döntése is kimondja, hogy amelyik vezető egyszer elfogultságot jelent be a panaszos személyével szemben, az minden ügyben is már elfogult és köteles elfogultságot jelenteni. D. S. már négyszer lett kizárva pont az elfogultsága miatt. Legutóbb .ált számú, 2015-ös ügyben, amely eljárás és alaptalan előállítás is egyfajta zaklatás és rosszhiszemű bosszú. Tőle tisztességes és befolyásmentes eljárás nem várható el és nem is járhat el a panaszos ügyében.

A panaszos véleménye szerint jól látszik a rendőri packázás, hiszen folyamatban lévő bűnügyben elvették a testvére, aki egyben a gondokoltja tulajdonát képező, mozgáskorlátozott parkolási igazolványát, amelyen a panaszos neve szerepel jogosultként feltüntetve.

A panaszos előadta, hogy a 2015. március 3-án kelt, az alábbi tartalommal olvasható levelét a gyorsaság miatt küldte meg a Kerületi Rendőrkapitányságnak is. Ebben kérte, hogy 24 órán belül adják át Á. igazolványát, mert Á-t csak autóval tudja szállítani és rengeteg olyan helyre kell mennie vele, ahol fizetni kell a parkolásért, a mozgáskorlátozott igazolvánnyal pedig nem kellene fizetnie, valamint fizetős parkoló helyeknél adott intézményektől csak távol tud megállni, így méltánytalan, felesleges költségekbe és indokolatlan többlet gyaloglásra kényszerítenek egy születésétől fogyatékos, mozgásában korlátozott személyt.

Mivel az idő kétszer is eltelt, ezért ismételten kéri B. Rendőrfőkapitányát a méltánytalan és jogtalan cselekedettel szemben, mint felügyeletet gyakorló, hatáskörrel rendelkező személy lépjen fel 24 órán belül Á. tulajdonát képező igazolvány visszajuttatása ügyében.

4) A panaszos beadványához korábbi leveleit is mellékelte.

A panaszos előadta, hogy indokolatlanul állították elő, emiatt megalapozatlan és csak bosszú a kapitányság részéről, mert több ügyészi, Testületi vizsgálat is folyt és folyik a kapitányság brutálisan bántalmazó (k*rvaanyázó, „Police brutalit hirdető”, packázó rendőreivel szemben. Eleve el sem járhattak volna a panaszossal szemben, mivel D. S. már több alkalommal bejelentette a panaszossal szembeni elfogultságát, így nem tud tárgyilagossá eljárni a Be. szabályai szerint, amely egyébként a kerület összes rendőrére vonatkozik. A panaszos 2015. február 27-én már jelezte az eljáró kerületi rendőröknek, valamint a 112-es segélyhívón kérte a felvételt bekérni a kapitányságvezetője, mivel elfogultságot jelentett, tehát elfogult, hívjanak egy másik kerületi rendőrséget, de a hepciáskodó, hatalomfitogtató rendőrök, jogellenesen a

Be. 39. § (1) bekezdése és az Alaptörvény XV. és XXIV. cikkek megsértésével a panaszossal szemben, indokolatlan személyi szabadsága korlátozását és előállítását, valamint beteg, fogyatékos testvére jogtalan igazolvány lefoglalását, mint kényszerintézkedéseket eszközölték.

A panaszos ismételten kéri az előállítása jogszerűtlensége és arányossága miatt az iratokat a Testületnek és az Alapvető Jogok Biztosának, valamint az Ügyészségnek megküldeni törvényességi vizsgálat, panasz eljárás lefolytatása végett, valamint ezen tények megtörténtét a panaszos irányába hitelt érdemlően igazolja a rendőrség. Álláspontja szerint hivatali visszaélés, és személyi szabadsága korlátozása, valamint mivel már ez a nyolcadik packázás a rendőrség részéről pár év alatt, így zaklatás bűncselekmény gyanúja is felmerül. Kéri, így a beadványát feljelentésnek is tekinteni. A panaszos elmondta, hogy jelen ügye kapcsán több tényállási elem is hiányzik.

A fogyatékos testvére ellátását, szállítását, ápolását, gondnoki teendőket, mint gondnok látja el, közel 22 éve. 2001-ben az édesanyjuk halála után lett a testvére gondnoka, 2011-ben az édesapjuk is meghalt, a testvére élő rokon hiányában, közös tulajdont képező ingatlanban látja el és gondozza, eteti, fürdeti, pelenkázza, viszi ide-oda, eljár az ügyeiben. A mozgáskorlátozott igazolványt most újíttotta meg a kerületi járási hivatalban. Azóta a szélvédő előtt van a műszerfalon hagyva, hogyha valahova megy, ne felejtse el kirakni.

A gyámhivatalban jó pár éve Dr. K. Zs. és a kiállító iroda is azt a tájékoztatás adta, hogy mivel a testvérét ellátja, gondozza, azaz a gondnoka, így ő (is) jogosult használni korábbi és mostani igazolványon is fel van tüntetve a panaszos neve. Arról azonban nem tájékoztatták, hogy nem lenne jogosult használni, csak arról, hogy amikor viszi valahova, vagy az ügyében, érdekében jár el, akkor jogosult használni. Ezt tette 2015. február 27-én is, amikor a gyámhivatalba ment, a panaszos testvérét érintő ügyben fellebbezést megtenni, valamint ellátáshoz szükséges pénz igényelni. Nem más ügyben ment a gyámhivatalba.

Amikor elindultak kis idő múlva a testvére bepisilt, hiszen nem szobatiszta, így visszament vele, átöltöztette és közölte, hogy nem akar a panaszossal menni. A panaszos ezt követően egymaga ment vissza a Gyámhivatalba, ahol a 14 éves autó kontakt hiba miatt (van benne egy lopás gátló, ami leállítja a motort és blokkolja) és mostanában emiatt nem lehet újraindítani és sokszor hibásan üzemel, és legutóbb is pont ezen műszaki hiba miatt állt le az autó. A panaszos még időben félrekormányozta az autót, amit egyedül még mozgatni sem tud, tekintettel arra, hogy 1,9 tonna. A panaszos a hivatal előtt állt meg, a két szabad helyet biztosító, mozgáskorlátozott személyeknek fenntartott helyen, abban a hiszemben és tévedésben (de ennek az ellenkezője sem bizonyosodott be), hogy itt amúgy is, mivel hogy a fentebb írt tájékoztatást kapta, hogy amikor testvére ügyében jár el, akkor jogosult használni, mivel még a neve is rajta van az igazolványon. A panaszos úgy tervezte, hogy beadja az iratokat és kéri a pénzt a testvére élelmiszer ellátásával kapcsolatosan. Ez kb. fél órát vett volna igénybe. T. A. és N. J. gyámhivatali dolgozók és a panaszos között kialakult, elmérgesedett viszony miatt újabb vitájuk keletkezett a jogtalan eljárásaik miatt, valamint a panaszos gyermekét veszélyeztető magatartásuk miatt. Majd jegyzőkönyv felvételre került sor (kérte a panaszos a járási hivatal vezetőjét, hogy jöjjön oda). A hivatalvezetője, hogy megbosszulja a köztük kialakult vitát és hatalmát fitogtassa kihívta a rendőröket, hogy várják meg a panaszost az autónál és hepciáskodásképpen (kakasoskodjanak) a panaszost állítsák elő, akár indokolatlanul vagy jogtalanul is azért, mert visszaélt az igazolványával. A panaszos hivatkozik a testvére után járó utazási igazolványra, amelyen szerepel a neve, amit a panaszos

a testvére jogán kap, de teljes mértékben jogosult használni, akár nélküle is. Tehát szándéka sem volt visszaélni vele. Jelen bűncselekmény csak szándékosan követhető el. A panaszos pedig nem fizetős helyen állt volna, akkor már lenne a helyzet, hiszen akkor anyagi előny miatt, de itt még arról sincs szó.

A panaszos 1992-óta szállítja folyamatosan a testvérét, de soha nem élt vissza az igazolvánnyal, ha vele van ott van a szélvédő elé téve. Ha nincs, nem megy kocsival, inkább gyalog, vagy biciklivel jár. Ha kocsival megy, akkor olyan helyen áll meg, ahol nem mozgáskorlátozottaknak van hely, olyan P+R parkolóban, ahol meg lehet állni. Az édesapjának is volt igazolványa, de az ő nevével a panaszos neve nem volt feltüntetve. Jelen esetben pedig a panaszos neve az igazolvány hátulján fel van tüntetve, így Á. igazolványát a panaszos is bármikor használhatja, ha ne lenne ott a neve valószínűleg nem is használhatná anélkül.

A fentiek miatt bűncselekmény hiányában kéri az eljárás megszüntetését és a testvére igazolványát 24 órán belül visszajuttatni, hiszen sokszor kell mennie olyan helyekre, ahol amúgy fizetni kell igazolvány hiányában a parkolásért. Így az igazolvány rendőrség általi lefoglalása méltánytalan és aránytalan és mint olyan sérti a fogyatékos személy érdekeit. Más volna a helyzet, ha nem olyan igazolványról lenne szó, amiben a panaszos, mint jogosult szerepel. Vagy lopott vagy hamis igazolványról lenne szó, hiszen akkor indokolt lehet a mozgáskorlátozott igazolvány lefoglalása. Jelen esetben Á. nem tud szabadon mozogni és parkolni nélküle, így méltánytalan lenne, ha az igazolványát a rendőrség jogellenesen korlátozná és felesleges anyagi költségekbe verné, illetve intézményektől csak távol tudna parkolni.

A panaszos a vele szemben megindult büntetőeljárás megszüntetésére vonatkozó kérelme kapcsán hivatkozott a Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 20. §-ában szabályozott tévedés esetére. Ennek kapcsán előadta, hogy az, hogy a testvére ilyen állapotban van az jelentősen megviseli, sőt még a Gyámhivatal munkatársai hepciáskodásai miatt is igen felhevült idegállapotban volt, valamint az autó hirtelen leállása miatt, amit egyedül mozgatni sem tud, így azért, hogy a forgalmat és mást ne veszélyeztessen hagyta ott az autót abban a tudatban, hogy mint a parkoló igazolványon szereplő személyként használhatja a testvére ügyeiben eljárva azt. Emellett amiatt is ideges volt, mert a januári és februári csekkek befizetése után és jelentős élelmiszerek vásárlását követően a panaszosnak és testvérének is váratlan kiadásai keletkeztek nem volt már arra pénze, hogy megvásárolja a testvére ellátáshoz szükséges dolgokat, hiszen ha a Gyámhivataltól nem kap pénzt, akkor nem tudja megvenni a testvérének a szükséges élelmiszereket. Ezáltal pedig veszélyezteti az életét és a megélhetését is. Hiszen, ha a testvére éhen hal, akkor a panaszost fogják felelősségre vonni. Tehát pont ezt a helyzetet megakadályozandó járt el és pont élelmiszere való pénzért ment. Á. jövedelme őt illeti, ezt jogellenesen korlátozták, évtizedes gyakorlatot önkényesen, indokolatlanul megváltoztató T. A. egy valótlan tartalmú eljárással. A panaszos álláspontja szerint neki kéne hiteleznie és biztosítania a rendkívüli kiadásokat és nem neki, aki 46. 000 Forint ápolási díjat kap, amely nem arra van, hogy Á. élelmiszer, rezsi szükségleteit finanszírozza, hiszen ezekre van Á. félárva és FOT ellátása.

A cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezett személy gondnoka csak a körülmények lényeges módosulása esetén, kivételesen indokolt esetben, a gondnokolt érdekében változtatható meg. (KGD2012.126.) Amikor Á. pénzt kezel tud az addig felhasznált és kezelt pénzzel kalkulálni, illetve előre tudja a kiadásait látni. De a gépjármű

kora miatt felmerült költségekkel nem tud számolni, nem tud tervezni, hiszen egyszer ez, máskor az romlik el, mindig más és más. De ugyanez van a közös ingatlanjukkal is, amely 50 éve épült.

A 16/2011. (VI. 1.) Alkotmánybírósági határozat rögzíti, hogy alkotmányos követelménynek minősül, hogy az a bíró, aki a vele szemben fennálló kizárási okot maga jelenti be, a bejelentés megtétele után az ügyben már nem járhat el. Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy analógiaként ez a jogelv alkalmazható a közigazgatási eljárásra, a közigazgatásban eljáró ügyintézőre és az általa bejelentett elfogultsági kifogásra is. A panaszos ezenkívül hivatkozik az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt 12748/06. számon folyamatban volt ügyben hozott döntésre, amely szerint a kizárás és a kijelölés tárgyában eljáró bíróság, hatóság az elfogultsági nyilatkozatot nem bírálhatja felül. A 49/ 1995. (VI. 30.) Alkotmánybírósági határozat 3.1. pontja valóban rögzíti, hogy a hatóság hibás jogértelmezése az állampolgárok zaklatását eredményezheti. A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 2. § (1) bekezdésére, a 13. § (2) bekezdésére és a 15. §-ra is hivatkozik a panaszos. A BDT2011. 2508. szerint a rendőrhatalomnak a kényszerítő eszközök alkalmazása során azt az intézkedést kell előnyben részesítenie, amely még szükséges más elégséges az intézkedéssel elérni kívánt cél megvalósításához. [Rtv. 16. § (1) bekezdés)]. Az EBH2014. K28. szerint az intézkedéskor és az előállításakor ún. RK lapot kell kiállítani. Az előállítás feltételeit igazolni kell. az igazoltatására általában nem elegendő indok a közbiztonsági ellenőrzés. [Rtv. 29. §, 33. §]. Az EBH2007. 1663. szerint a rendőri intézkedés során az igazoltatást követően az igazoltatottal kérelmére közölni kel az igazoltatás okát [Rtv. 20. §, 29. §, 58. § és az 1989. évi III. törvény 11. §-a].

A panaszos a fentebbi jogszabályi hivatkozásokkal kapcsolatban elmondta, hogy nem közölték vele, hogy miért igazoltatják és azt sem, hogy milyen büncselekményt követett el, valamint azt sem, hogy miért szükséges az előállítása. A helyszínen még az ügyvédjét sem hívhatta fel. Az autót biztonságba sem helyezhette, az autóval nem mehetett el még a rendőr mellett sem. Amelyre egyébként álláspontja szerint nincs tiltószabály.

A jogszabály és a jogalkotó azt a kifejezést használja, kógensen felsorolja, hogy „állíthatja”. De nem kötelező jellegű, mérlegelés szükséges, mert más, ha egy bankot kirabló személyt tetten érnek és elkapnak és természetes, hogy előállítják, de egy igazolványt jóhiszeműen használó személyt (nem lopott, nem hamisított).

Indokolatlan és aránytalan volt a panaszos 4,5 órán keresztüli előállítása, amellyel jogait indokolatlanul korlátozták és felesleges költségekbe verték (visszamenni az autóhoz, amely bérlethiányában pénzbe kerül). Másfelől közölte, hogy beteg, fogyatékos ellátását végezte, aki ezen időszak alatt egyedül és felügyelet nélkül maradt, így a rendőrségnek gondoskodnia kellett volna a születésétől fogyatékos személy biztonságáról is ezzel nemcsak a panaszos jogait és tisztességes eljáráshoz való jogát, de a fogyatékos testvéreinek jogait is súlyosan megsértve, eleve kizárt, elfogult rendőrség járt el. Így pedig a rendőrség sértette az Alaptörvény XXIV. cikkét is.

A panaszos a fentiekben közöltek tükrében kéri a panaszos testvéreinek a tulajdonát képező mozgáskorlátozott parkolási igazolvány kiadását 24 órán belül. Hiszen alapvető jogait és ingyenes parkoláshoz való jogát ily módon nem korlátozhatják. Kéri továbbá az eddig felmerült 1250 Forint parkolási díj megtérítését.

5) A panaszos 2015. április 27-én, elektronikus úton újabb beadványt juttatott el a Testülethez.

Tekintettel arra, hogy a panaszos beadványában olyan tényeket is a Testület tudomására hozott, amelyek nem rendelkeznek relevanciával az eljárás vonatkozásában, így a Testület jelen pont alatt az új tényállási elemeket emeli ki, a sérelmezett 2015. február 27-én foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

Amikor a panaszost a rendőrkapitányságra előállították, akkor a folyosón és egy zárkában tartózkodott, ahol megalázó módon ordibáltak vele, hamis tartalmú iratokat írtak vele alá. A panaszosnak egyik iratból sem adtak egy példányt. Megkérdezte, hogy meddig tartják bent, amire közölték vele, hogy majd meglátják. Kérte, hogy a testvére elhelyezéséről gondoskodjanak, aki felügyelet nélkül van, vagy emiatt engedjék meg neki, hogy telefonálhasson, de nem engedték meg neki. Ezután kérte, hogy felhívhassa az ügyvédjét, de ezt sem engedték neki, így alapvető jogaiban korlátozták. A panaszos ezt követően kérte, hogy a rendőrök hívják a helyszínre az ügyvédjét. A panaszos megadott három nevet, de egyiküket sem hívták fel. Ekkor kérte a panaszos, hogy hívják oda a parancsnokot, vagy a kapitányság vezetőjét, akit szintén nem hívtak oda. Ekkor lejött az ügyeletes tiszt, aki először azt hazudta, hogy ő a vezető, amire a panaszos közölte vele, hogy az nem lehet, mert már látta és nem az a személy, majd az ügyeletes tiszt mondta, hogy ha szükségesnek látja, akkor felhívja a panaszos ügyvédjét. A panaszos elmondta, hogy nem közölték vele azt, hogy meddig kívánják bent tartani és azt sem mondták el neki, hogy milyen arányban van az előállítása azzal, hogy szabálysértést követett el. Ha igen, akkor is eljárásban tisztázható nem szükséges emiatt az előállítás, az aránytalan. A panaszos megjegyzi, hogy sokszor látott már olyat, hogy valaki jogtalanul használt mozgáskorlátozott parkoló kártyát, de volt, akitől el sem vették, majd megidéztek tanúként és tisztázták, hogy kié és hogy jogosult-e használni az igazolványt, de nem állították elő. A panaszossal pedig packáztak; előállították és még az igazolványt is elvették, így hetekig nem tudta a testvérét szállítani, illetve több ezer forintot kellett a parkolásért fizetnie, amiért egyébként nem kellett volna fizetnie, ha nem veszik el a testvére mozgáskorlátozott parkolási igazolványát. A jogszabály egyértelműen meghatározza, hogy az előállítás során arányosság elvét és méltányosságot kell gyakorolni. A panaszos megjegyezte, hogy egy 2011-es bántalmazásos eset kapcsán érdekes módon nem állították elő.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult Kerületi Rendőrkapitánysághoz. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A 2015. május 16-án kelt parancsnoki kivizsgálásból az alábbiak derülnek ki.

A panaszossal kapcsolatban rendőri intézkedést a mellékelt „Jelentés elfogás végrehajtásáról” alapján 2015. február 27-én, 9 óra 50 perckor kezdte meg S. L. r. zls. Az intézkedés célját és jogalapját az képezte, hogy a P. utca 2. szám alatti okmányiroda előtt a bejelentés adatai alapján egy személygépjármű a mozgáskorlátozottak részére fenntartott (kijelölt) helyen várakozott, parkolt, annak ellenére, hogy a mozgáskorlátozottak számára kiállított igazolás nem a parkoló, várakozó személy nevére van kiállítva. Az intézkedő rendőr megállapította, hogy valóban nem a jogosult nevére lett kiállítva az igazolás, és az Rtv. 29. § (1) bekezdés

alapján igazoltatást, majd az Rtv. 29. § (6) bekezdés alapján az igazoltatott személy átvizsgálását és az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érést követő elfogását hajtották végre a panaszosnak. A kivizsgálásban megállapította a parancsnok, hogy az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján a rendőrök az intézkedésüket jogszerűen és szakszerűen kezdték meg. Az intézkedő rendőr jelentése alapján egyértelműen kiderült, hogy saját maga észlelte, hogy a panaszos személygépjárművében lévő parkolási igazolvány nem a panaszos nevére szólt, valamint azt is észlelte, hogy a jogosult személy a környéken sem tartózkodott. A cselekmény miatt 2015. február 27-én nyomozást rendeltek el a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 342. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző és aszerint minősülő felhasználással elkövetett közokirat-hamisítás büntetvény megalapozott gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen. A nyomozás valamennyi irata a Kerületi Rendőrkapitányság részére lett megküldve.

Az igazoltatás [Rtv. 29. § (1) bekezdés], az igazoltatott személy átvizsgálása [Rtv. 29. § (6) bekezdés], az előállítás [Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pont] az Rtv. 15. §-ában szabályozott arányosság követelményének is megfelelt. Az előállítás során sem testi kényszert, sem bilincset nem alkalmaztak a panaszossal szemben.

A panaszossal szemben az intézkedés egy bejelentés alapján történt, amely a P. utca 2. szám alatt található Okmányirodából történt meg.

A panaszos előállítása 2015. február 27-én 9 óra 50 perctől 11 óra 59 percig tartott, ezalatt foglalták le tőle a parkolási igazolványt, az általa kért személyek kiértesítését megkísérelték, valamint tekintettel sérült, beteg, önellátásra képtelen testvére ellátása végett és hogy emberi méltóságában ne sérüljön 2015. március 4-én 10 órára szóló idézés átvételét követően azonnal elbocsátásra került, így a személyes szabadságában a lehető legrövidebb ideig volt korlátozva.

A panaszossal szemben jelen büntetőeljáráson kívül más eljárás nem indult és nincs folyamatban.

A panaszos az intézkedés kezdetén használta a mobiltelefonját, ezt követően az előállítás idején nem használta azt, de az általa kért telefonszámokat a kényszerítési csoportvezető felhívta.

Az eset összes körülményét figyelembe véve a lefolytatott intézkedés szükséges, annak végrehajtása jogszerű és szakszerű volt, amely az arányosság követelményeinek mindvégig megfelelt.

2) A rendőrség mellékelte az elfogás végrehajtásáról készült jelentést, amely szerint 2015. február 27-én 9 óra 50 perckor az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerint igazoltatást, az Rtv. 29. § (6) bekezdés szerint az igazoltatott személy átvizsgálását és az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerint elfogást hajtottak végre. Az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak a panaszossal szemben. A személyi szabadság korlátozásának a helye a P. utca 2. szám.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása szerint a panaszossal szemben intézkedő rendőr a fenti napon és helyen 8 óra 55 perckor jelent meg az okmányiroda előtt található parkolónál, mert onnan bejelentés érkezett, hogy egy személygépkocsi a

mozgáskorlátozottak részére fenntartott (kijelölt) helyen várakozik, parkol. Továbbá a gépkocsit vezető, használó személy úgy vette igénybe a mozgáskorlátozottak részére fenntartott parkolóhelyet, hogy nem az ő nevére volt kiállítva a parkolási igazolvány.

A rendőr a helyszínre érkezve észlelte, hogy a személygépkocsi valóban a bejelentésben megjelölt módon parkol, az okmányiroda bejárata előtt. Jól láthatóan a gépkocsi szélvédője mögött volt elhelyezve a mozgáskorlátozottak részére szóló parkolási igazolvány oly módon, hogy annak az eleje volt csak látható, a használó adatai nem. 9 óra 50 perckor a figyelt gépkocsihoz érkezett a panaszos, akit intézkedés alá vontak. A rendőr napszaknak megfelelően köszönt, közölte a panaszossal nevét, beosztási helyét, illetve a panaszostól személyazonosításra alkalmas igazolványt, illetve a gépkocsi szélvédőjén elhelyezett parkolási igazolványt kérte. A panaszos ekkor elővett egy feketeszínű mobiltelefont, illetve egy ezüstsínű diktafont, amivel folyamatosan rögzítette a rendőrrel való beszélgetését; a mobiltelefonján pedig beszélt a Központ több alkalmazottjával és annak vezetőivel, amely során sérelmezte, illetve jogszerűtlennek tartotta a rendőri intézkedést.

A rendőr az intézkedés során a panaszossal többször közölte, hogy bűncselekmény, illetve szabálysértés elkövetése miatt vonja intézkedés alá, illetve közölte a panaszossal, hogy a parkolási igazolványt jogszerűtlenül használta.

Rendőri kérdésre, hogy a kártya tulajdonosával együtt érkezett-e a helyszínre, első körben közölte, hogy nem, majd mikor a rendőr közölte vele, hogy bűncselekményt követett el, elmondta a panaszos, hogy a kártya tulajdonosával (aki a testvére) érkezett a helyszínre, de onnan eltávozott. Ezt követően a rendőr közölte a panaszossal, hogy bűncselekmény elkövetése miatt előállítja őt a Kerületi Rendőrkapitányságra, amit a panaszos nem értett meg és azt mondta a rendőrnek, hogy az előállítás jogszerűtlen és fel fogja a rendőrt jelenteni. A panaszos azt is mondta, hogy a rendőr hívjon a helyszínre parancsnokot, mivel több esetben bántalmazták őt a Kerületi Rendőrkapitányság beosztottai. Mivel a rendőr a bántalmazást valótlannak ítélte, de tartott tőle, hogy a panaszos valótlán dolgokkal fogja megvádolni, ezért a helyszínre parancsnokot, illetve megerősítő erőt kért az intézkedés szakszerű lefolytatásához, illetve befejezéséhez. H. P. r. fhdgy. időközben a helyszínre érkezett, aki meghallgatta a panaszost, illetve közölte vele több alkalommal, hogy vonja alá magát a rendőri intézkedésnek. A panaszos ekkor különböző dolgokkal állt elő, mintha késleltetni akarná a rendőri intézkedést, illetve az előállítást. Szerette volna a kapitányságra behozni a kocsiját, illetve több percen keresztül kutatott a kocsijában, amikor kérték a rendőrök, hogy az értékeit hozza a kocsiból magával.

A panaszos beszállítást a Kerületi Rendőrkapitányságra A. L. r. főrm. és Gy. G. r. őrm. végezte el, majd a beszállítást követően a panaszost átadták a Zuglói KCSV-nek, majd a Kerületi előállító helyiségben helyezték el Sz. M. szolgálatirányító parancsnok jelenlétében. Az intézkedésnél jelen volt A. L. r. főrm., Gy. G. r. őrm., H. P. r. fhdgy., illetve a közterület-felügyelet részéről L. I., I. J., F. K.

A panaszos az intézkedést több esetben becsmérelte, illetve negatív jelzőkkel illette a Kerületi Rendőrkapitányságot, illetve elfogultságra hivatkozott, valamint közölte a vele szemben intézkedő rendőrrel és kollégáival, hogy őket a főnökeik utasították, illetve kérték meg, hogy a panaszost piszkálgassák.

A védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó közlés a 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 4. § (4) bekezdése alapján 2015. február 27-én 9 óra 51 perckor megtörtént. Az Rtv. 33. § (4) bekezdés által meghatározott, az előállítás idejéről szóló igazolást és az arról szóló tájékoztatót kiadták a panaszosnak.

3) Az elfogás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás a panaszossal szemben végrehajtott, az Rtv. 29. § (1) bekezdés szerinti igazoltatást, az Rtv. 29. § (6) bekezdés szerinti átvizsgálást, az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerinti elfogást jogszerűnek és szakszerűnek ítélte meg. A végrehajtott rendőri intézkedéseket egyben arányosnak minősítette, amelyek ezáltal az Rtv. 15. §-ában meghatározott arányossági követelményeknek megfeleltek.

4) Az előállítás idejéről szóló igazolás szerint a panaszos személyi szabadságát 2015. február 27-én 9 óra 50 perctől 11 óra 59 percig korlátozták a Rendőrkapitányság épületében. A panaszos aláírásával hitelesítetten kijelentette, hogy az előállításának ideje alatt sérülése nem keletkezett, azonban panasszal élt a rendőri intézkedéssel szemben. A panaszos aláírásával hitelesítetten kijelentette, hogy az igazolás egy példányát átvette.

5) A rendőrség mellékelte az előállított/elővezetett személy előállító helyiségében történő elhelyezésekor a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, a hozzátartozó, egyéb személy értesítéséről és írásos tájékoztatók átvételéről szóló nyilatkozatot, amely szerint a panaszos szóban és írásban kapott tájékoztatókból megismerte az előállított/elővezetett személyek jogait és kötelességeit, azok gyakorlásának a módját; valamint jogorvoslati lehetőségeit. A panaszos átvette a „Tájékoztató az előállított/elővezetett személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló” tájékoztatót és a „Tájékoztató a fogvatartottak részére jogorvoslati lehetőségeiről” elnevezésű tájékoztatót. A panaszos két ügyvédet és hozzájuk három mobiltelefonszámot adott meg az értesítendő személyenként. A panaszos a nyilatkozatot aláírta és rávezette kézírásával, hogy a panaszáról nem vettek fel jegyzőkönyvet.

6) H. P. r. fhdgy. mb. járőrszolgálati alosztályvezető 2015. március 14-én jelentette a kapitányságvezetőnek, hogy 2015. február 27-én, 9 óra 50 perckor a kerületi okmányiroda előtt S. L. r. zls. intézkedés alá vonta a panaszost. A panaszos vitatta a rendőri intézkedés jogszerűségét, továbbá az intézkedő rendőrrel közölte, hogy több esetben bántalmazták őt a Kerületi Rendőrkapitányság beosztottai. Az intézkedés közben közölte továbbá, hogy az intézkedő rendőr főnökei utasítást adtak, hogy őt piszkálják és elfogultságra hivatkozott.

Az esettel kapcsolatosan keletkezett rendőri jelentés alapján és személyes tapasztalata alapján a panasz tartalmára tekintettel parancsnoki kivizsgálást hajtott végre, amelynek során az alábbiakat állapította meg.

2015. február 27-én a szolgálatban lévő szolgálatirányító parancsnok tájékoztatta, hogy az okmányirodánál S. L. r. zls. intézkedést kezdeményezett a panaszossal szemben. Az intézkedő rendőr a szolgálatirányító parancsnokon keresztül parancsnokot kért a helyszínre, mivel valószínűsítette, hogy az intézkedés alá vont panaszos valótlan dolgokkal fogja megvádolni az intézkedést követően.

A fenti napon 10 óra 10 perckor érkezett a helyszínre H. P. r. fhdgy., akit S. r. zls. tájékoztott az intézkedés okáról, jogalapjáról. Elmondta, hogy az intézkedés alá vont személy nem hajlandó együttműködni vele, vitatja az intézkedés jogszerűségét, elfogultságra hivatkozik. Tájékoztatta továbbá, hogy a panaszos visszaélészerűen használja a más nevére kiállított mozgássérült-parkoló igazolványt, ezért elő kívánja állítani a Kerületi Rendőrkapitányságra.

A fentieket követően a panaszoshoz lépett H. P. r. fhdgy., közölte vele a nevét, rendfokozatát, beosztási helyét és beosztását. A panaszos közölte a rendőrrel, hogy jogszerűtlen a rendőri intézkedés, mivel az, hogy más nevére szóló mozgássérültek részére kiállított parkoló igazolványt használva parkol gépkocsijával mozgássérültek részére fenntartott parkolóhelyen teljesen szabályos, álláspontja szerint. A rendőr tájékoztatta a panaszost, hogy abban az esetben jár el szabályszerűen, ha a parkoló kártya jogosultja is a helyszínen van. Ez irányú rendőri kérdésre a panaszos közölte, hogy a jogosult a testvére, aki nem tartózkodik és nem is tartózkodott a helyszínen. Ezt követően többször, nyomatékosan felszólította a panaszost, hogy működjön együtt a vele szemben intézkedő rendőrrel. A panaszos közölte vele, hogy a rendőri intézkedés nem arányos, mivel ő egy „enyhe súlyú” cselekményt követett el, ezért pedig nem lehet őt előállítani. Ismét felszólította, hogy működjön együtt, járművéből vegye ki értékeit és zárja le, majd üljön be a rendőrségi szolgálati gépkocsiba. Többszöri felszólítást követően a panaszos végül lezárta a járművet, majd előállítása megtörtént a Kerületi Rendőrkapitányságra.

H. P. r. fhdgy. megjegyezte, hogy a helyszínen tartózkodása ideje alatt a panaszos nem hozott a tudomására olyan információt, amely szerint valamely rendőr valamikor is bántalmazta volna. A rendőri intézkedés során elhangzottakat a panaszos egy diktafon segítségével, nagy valószínűséggel rögzíthette. Jelenlétében a panaszos részéről nem hangzott el olyan állítás, hogy érzése szerint rendőri vegzatúra szenvedő alanya lenne.

Az esettel kapcsolatos irat tanulmányozását, az általa személyesen tapasztaltak, valamint a vonatkozó jogszabályhelyek vizsgálatát követően megállapította, hogy a rendőri intézkedés jogszerű, szakszerű, szükséges és arányos volt, ezért S. L. r. zls-sal szemben büntető- vagy fegyelmi eljárás megindítását nem javasolja.

7) N. Zs. r. fhdgy. 2015. február 27-én tette meg rendőri jelentését, amelyben elmondta, hogy a panaszost bűnügy kapcsán állították elő azért, mert megalapozottan gyanúsítható azzal, hogy 2015. február 27-én, a kerületi okmányiroda előtt a saját tulajdonú gépkocsijával jogosulatlanul használta fel a testvére (Sz. Á.) részére kiállított mozgáskorlátozott parkolási igazolványt.

A panaszos a kapitányságra történő előállítását követően közölte N. Zs. r. fhdgy-gyal, hogy tekintve, hogy neki az állandó felügyeletre és gondozásra szoruló hozzátartozója (aki egyben a kártya tulajdonosa) otthon tartózkodik, ezért nincs sok ideje, valamint közölte azt is, hogy törvénytelenül van a kapitányságon.

A fentiek ellenőrzése végett a rendőr felvette a kapcsolatot a kerületi polgármesteri hivatal gyámhivatalának vezetőjével (N. J.), aki közölte, hogy tud az esetről, tekintve, hogy a panaszost a polgármesteri hivatal elől vitték el. Azt is elmondta, hogy már ott is cirkuszott. A rendőr érdeklődött továbbá a panaszos által előadottak felől, amellyel kapcsolatban azt a

tájékoztatást kapta, hogy valóban van a panaszosnak egy fogyatékkal élő testvére, akit ő ápol, de a gondnoka nem a panaszos, hanem Sz. K. gondnok.

Tekintve, hogy a panaszos további eljárási cselekmények (lefoglalás, kihallgatás, egyéb előre nem látható eljárási cselekmények) foganatosítása miatt a kapitányságon előállításra került, így a sérült testvér gondozása, felügyelete ezen idő alatt nem megoldott, ezért megpróbálta a rendőr felvenni a kapcsolatot a testvér gondnokával, Sz. K-lal a megadott telefonszámon, azonban az folyamatosan foglaltat jelzett, így a fogyatékos személy elhelyezését nem tudta megoldani.

Időközben a panaszos kiértékelést kért és egy ügyvédet nevezett meg. A kiértékelést tudomásul vette.

A fentiek miatt, valamint azért, hogy a sérült, beteg, önellátásra képtelen Sz. Á. (a panaszos testvére) minél hamarabb felügyelet alá kerüljön (a panaszos által), és emberi méltóságában ne sérüljön, valamint a beteg életminőség romlását elkerüljék, a kapitányságvezető engedélyével a jogosulatlanul felhasznált parkolási igazolvány soron kívüli lefoglalása mellett, valamint a panaszos részére 2015. március 4-én 10 órára szóló idézés átvétele mellett, szabadon bocsátották a panaszost.

A panaszos továbbá közölte, hogy mivel nincs bérlete vigyék vissza az autójához, amely a bűncselekmény elkövetési helyén áll (a kapitányságtól kb. 5-10 perc gyalog, gépjárművel 2 perc). A rendőr közölte a panaszossal, hogy nincs rá mód, tekintve az egyéb szolgálati érdekekre. Valamint azt is közölte vele a rendőr, hogy nincs felhatalmazásuk ily formában történő személyszállításra. A panaszost ezt követően útbaigazították, aki ezután eltávozott a kapitányság épületéből.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy kiterjed-e a panasz valamennyi részére a hatásköre.

A panaszos kérte a Testületet, hogy intézkedjen a mozgáskorlátozott személy részére szóló parkolási igazolvány minél hamarabbi visszaadása és a parkolási díj megtérítése iránt. A panaszos kérelmezte, hogy beadványát egyben feljelentésnek is tekintse a Testület, amelyben a Kerületi Rendőrkapitányság állományában tartozó rendőröket hivatali visszaélés és zaklatás bűncselekmény sérelmére történő elkövetésével vádolja. Ezen kívül pedig előadta, hogy bűncselekmény hiányára tekintettel, a Be. rendelkezései értelmében kérelmezi a vele szemben megindult büntetőeljárás megszüntetését.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, amely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.) tekintetében van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

a) A panaszos kérte a Testületet, hogy intézkedjen a testvére mozgáskorlátozott parkolási igazolványának a minél előbbi visszaadása iránt.

A Testület hatásköre vizsgálatánál figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének NF.8380/2010/8-I. sz. alatti, 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt levelére, amely szerint a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 196. §-a szerint panasz „célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatába (Be. 169. §) nem foglalt döntésével, intézkedésével (pl. gyanúsítás közlése) szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. A panaszt a büntetőeljárás szabályai szerint kell elbírálni”. Ezért a legfőbb ügyész helyettes a Be. 60. §-ának (1) bekezdésében és a 77. §-ának (2) bekezdésében írt, a büntetőeljárás során végzett eljárási cselekmények általános alapelvei mellett is úgy véli, a Be. 196. §-ában foglalt panasz a büntetőeljárás törvényben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása miatti jogsérelem esetén terjeszthető elő.

Az Rtv. IV., V., VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértésével, intézkedéssel vagy annak elmulasztásával, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggő jogsérelem elbírálása – függetlenül attól, hogy milyen eljárásban kerül rá sor – az Rtv. 92 – 93/B. §§-ok tekintendők irányadónak, amennyiben a sérelem tárgya a rendőr magatartása, az intézkedés kiválasztásának és foganatosításának a módja.

Az ügyész tehát a nyomozó hatóság által foganatosított (vagy elmulasztott) eljárási cselekmény megalapozottságát, a büntetőeljárás törvénynek megfelelő voltát vizsgálhatja, abban azonban nem foglalhat állást, hogy a végrehajtás módja az Rtv. rendelkezéseinek megfelelt-e.

A hivatkozott rendelkezésekből kiderül, hogy a Testület nem rendelkezik hatáskörrel a büntetőeljárás keretében foganatosított nyomozati cselekmények felülvizsgálatára. Jelen esetben a parkolási igazolványt a rendőrség lefoglalta nyomozás keretében, tekintettel arra, hogy a panaszos terhére rótt cselekmény elkövetési tárgyát képezte. A lefoglalással, mint a büntetőeljárás keretében foganatosított cselekménnyel szemben a Be. 196. § (1) bekezdése szerint lehet panasszal élni. A rendelkezés értelmében „akinek az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedés elmulasztása a jogait vagy érdekeit közvetlenül sérti, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet”. Így tekintettel arra, hogy a panaszos élhetett volna a Be. alapján jogorvoslással a foganatosított nyomozati cselekménnyel szemben, ezért a Testület hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani ezen kifogás kapcsán.

Tekintettel a fentiekben kifejtettekre a Testület hatáskörének hiányára figyelemmel nem vizsgálhatta felül a büntetőeljárás keretében foganatosított lefoglalást, így nem intézkedhetett a parkolási igazolvány minél hamarabbi visszaadása iránt.

b) A panaszos kérelmezi a vele szemben megindult büntetőeljárás megszüntetését, tekintettel arra, hogy álláspontja szerint nem történt bűncselekmény.

A Be. 190. § a nyomozás megszüntetésének, míg a 267. § pedig a büntetőeljárás megszüntetésének eseteinek taxációját tartalmazza. Tekintettel a fenti a) pontban kifejtett hatásköri szabályokra megállapítható, hogy a Testület nem rendelkezik hatáskörrel a megindult büntetőeljárás felülvizsgálatára, így nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy vajon a panaszos elkövetett-e jogellenes cselekményt, az bűncselekmény-e; amennyiben pedig nem, akkor nem határozhat a panaszossal szemben megindult eljárás megszüntetése tárgyában.

A fentiekben ismertetett szabályokra tekintettel a Testület nem határozhatott a büntetőeljárás megszüntetésére vonatkozó panaszosi kérelem felől.

c) A panaszos hivatali visszaélés és zaklatás bűncselekmények elkövetésével vádolja a Kerületi Rendőrkapitányság állományába tartozó rendőröket.

A panaszos a Btk. 305. § által (hivatali visszaélés) és a 222. § (zaklatás) bűncselekmények, sérelmére történő elkövetésével vádolja a rendőröket. A Be. 2. § (1) bekezdés alapján a bíróság az ítélezés során törvényes vád alapján jár el. Jelen szakasz (2) bekezdés szerint pedig a vád akkor minősül törvényesnek, hogy ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, a Btk-ba ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi. A Be. 171. § (1) bekezdése szerint bűncselekmény miatt bárki tehet feljelentést. A Be. 172. § (1) bekezdése alapján a feljelentést rendszerint az ügyésznél vagy a nyomozó hatóságnál írásban vagy szóban kell megtenni. A szóban tett feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni. A feljelentést nyomban nyilvántartásba kell venni.

A hivatkozott Btk. és Be. szakaszokra, valamint az Rtv. által a Testület hatáskörére vonatkozó szabályokra tekintettel megállapítható, hogy büntetőeljárás lefolytatását, a terheltek felelősségre vonását a Testület nem végezheti el, hiszen a hatásköri szabályai nem jogosítják fel arra. A bűncselekmények elkövetésére vonatkozó gyanú alapján büntetőeljárás lefolytatására büntető bíróság jogosult, valamint a rendőrök esetleges büntetőjogi felelősségének a megállapítására a büntető bíróság rendelkezik hatáskörrel.

Így a fentiekben kifejtettek alapján a Testület nem jogosult büntetőeljárás lefolytatására, így nem állapíthatja meg a rendőrök esetleges büntetőjogi felelősségét sem.

d) A panaszos végezetül kérelmezte az indokolatlanul felmerült parkolási díj megtérítését.

Tekintettel arra, hogy a panaszos igénye polgári jogi, azaz magánjogi igénynek minősül, így a polgári jog szabályai szerint érvényesítheti a panaszos az igényét. Emiatt a Testület nem rendelkezik hatáskörrel a kérdés eldöntésében.

A Testület nem határozhatott a parkolási díj, panaszos részére történő megfizetése felől, hiszen nem rendelkezik hatáskörrel a díj-jogosultság megítélése tárgyában.

IV.

A Testület azonban megvizsgálhatta azt, hogy a panaszossal szemben kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában foganatosított-e a rendőrség intézkedést; megvizsgálta a panaszos Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerinti előállítását; a mobiltelefon-használat korlátozását; a panaszos gépjárművének a helyszínen hagyását. Ezen kívül a Testület határozott arról is, hogy a rendőrök mennyiben tettek eleget tájékoztatási kötelezettségüknek az intézkedés során; biztosították-e a panaszos testvérének a felügyeletét; valamint azt is, hogy a panaszossal hamis tartalmú iratokat írtak alá, amelyekből a panaszos kifejezett kérelme ellenére nem adtak példányt.

Az elvégzett vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszos Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, a IV. cikk (1) bekezdésében foglalt személyi szabadsághoz, az V. cikkében foglalt tulajdonhoz való jogát, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület először azt vizsgálta meg az eljárásában, hogy keletkezett-e a rendőröknek intézkedési kötelezettsége a panaszossal szemben.

A panaszos beadványában előadta, hogy a testvére – akinek egyébként a felügyeletét ellátja és a gondnoka is – érdekében ment el ügyet intézni. A személygépjármű szélvédője mögött mindig ki van helyezve a mozgáskorlátozott testvére nevére szóló parkolási igazolvány, tekintettel arra, hogy ne felejtse el kirakni. Amikor reggel elindultak, akkor a testvére bevizelt, így haza kellett menniük, hogy tisztába tegye a testvérét, akit így otthon hagyott és ismét, egyedül indult el a gyámhivatalba a testvére nevében ügyet intézni. A panaszos elmondta, hogy mozgáskorlátozottak számára fenntartott parkolóhelyre parkolt le a gépjárművével. Bement a hivatalba, ahol összetűzésbe került az ott dolgozókkal. Állítása szerint valószínűleg a hivatalvezető értesíthette a rendőrséget, így a hivatal előtt, amikor visszament a gépjárművéhez, akkor vonták intézkedés alá. A panaszos elmondta, hogy teljesen jó hiszemben használta az igazolványt, hiszen neki azt a tájékoztatást adták, hogy bár a testvére nevére van kiállítva, így amikor a testvére nevében intézi az ügyeit, akkor ő is jogosult az igazolvány használatára és ezáltal a parkolási kedvezmények igénybevételére.

A rendőrség által közölt információk teljes egészében egyezést mutatnak a panaszos által elmondottakkal. A rendőrség 2015. február 27-én azért kezdett intézkedést a panaszossal szemben, mert bejelentés érkezett arról, hogy az okmányiroda előtt a bejelentés adatai alapján egy személygépjármű a mozgáskorlátozottak részére fenntartott (kijelölt) helyen várakozott, parkolt, annak ellenére, hogy a mozgáskorlátozottak számára kiállított igazolás nem a parkoló, várakozó személy nevére van kiállítva. Az intézkedés lefolytatására utasított rendőr a helyszínen 8 óra 55 perckor jelent meg. Ekkor megállapította, hogy valóban mozgáskorlátozottak részére fenntartott parkolóhelyen parkol a panaszos személygépjárműje és a gépkocsi szélvédője mögött, jól látható módon ki is van helyezve egy mozgáskorlátozottak részére szóló parkolási igazolvány. Annak érdekében, hogy a bejelentés valóságáról meggyőződhesse a rendőr a helyszínen várakozott addig, amíg a panaszos vissza nem érkezett a gépjárművéhez. A rendőr 9 óra 50 perckor kezdte meg az intézkedést a panaszossal szemben, amelynek során kiderült, hogy a panaszos testvére a parkolási

igazolvány jogosultja, aki nincs a helyszínen. Ezt a panaszos helyszíni tényelőadása is megerősítette. Erre tekintettel a rendőr közölte a panaszossal, hogy előállítást fog a későbbiekben foganatosítani vele szemben.

Az Rtv. 1. § (2) bekezdés 1) pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyont visszaszerzését.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a szerint a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

Ahhoz, hogy a Testület az intézkedés megalapozottságáról állást foglaljon, azt kell mérlegelnie, hogy felmerülhetett-e bűncselekmény elkövetésének, a rendőrségi fellépéshez szükséges gyanúja.

A kérdéssel kapcsolatban a Testület utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely bűncselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy valamely eljárás alá vont személy elkövetett-e bűncselekményt, azonban ha – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény gyanújára hivatkozik – nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló magatartás értékelését, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki.

A panaszossal szembeni nyomozást a Btk. 342. § (1) bekezdés (b) pontjába ütköző és aszerint minősülő közokirat-hamisítás bűncselekmény elkövetésének a gyanúja miatt rendelték el. A hivatkozott jogszabályhely szerint, aki hamis, hamisított, vagy más nevére szóló valódi közokiratot felhasznál bűncselekményt követ el és büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló 218/2003. (XII. 11.) Kormányrendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdése szerint a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványa (a továbbiakban: igazolvány) olyan közokirat és a biztonsági okmányok védelmének rendjéről szóló 86/1996. (VI. 14.) Korm. rendeletben meghatározott biztonsági okmány, amely a KRESZ 51/A. §-ában felsorolt kedvezmények igénybevitelére való jogosultságot igazolja.

A Testület véleménye szerint a panaszossal szembeni, bűncselekmény elkövetésére vonatkozó gyanút a telefonos bejelentés keletkeztette, amelyet a helyszínen tapasztaltak, a panaszos által előadottak tovább erősítettek. Ezt az egyszerű gyanút csakis további eljárási cselekmények foganatosításával lehetett megalapozni, kizárni, vagy akár gyengíteni. A két oldal tényelődása közötti egyezés mutatható ki tekintetben - így a Testület a történeti tényállási elemeként kezelte azt - , hogy a panaszos gépjárművével megállt egy mozgáskorlátozottak részére fenntartott parkoló helyen, amelyhez egy olyan mozgáskorlátozottak részére szóló parkolási igazolványt használt fel, amelynek jogosultja a testvére, aki nem tartózkodott a helyszínen.

Az intézkedési kötelezettséget a telefonos bejelentés, majd a helyszínen észlelt, a szélvédő mögött található parkolási igazolvány és a panaszos tényelődásainak együttese keletkeztette. A mozgáskorlátozottak számára szolgáló parkolási engedélyt - az engedély hátoldalán jól olvasható tájékoztatás szerint - jól láthatóan kell kihelyezni a parkolás megkezdésekor a szélvédő mögé. Jelen esetben a panaszos, mivel megállt a gépjárművével, leállította a motorját, lezárta a járművet és azt elhagyta, mindezek arra utalnak, hogy parkolását megkezdte. Így a panaszos szándéka egyértelműen parkolási szándékra utalt, figyelembe véve azt, hogy az intézkedő rendőr a bejelentés helyszínére 8 óra 55 perckor érkezett meg és várta a panaszos járműhöz történő visszatérést, amely 9 óra 50 perckor történt meg.

A rendőr ekkor vontta őt intézkedés alá, hogy meggyőződjön a bejelentés valóságtartalmáról, nevezetesen, hogy valóban jogosan használja-e az igazolványt, annak ő a jogosultja, avagy más személy, aki a helyszínen tapasztaltak szerint nem tartózkodott.

A KRESZ 51/A. § szerint a 13. § (1) bekezdés g/1. és i/1. pontjában, a 14. § (13) bekezdésében, a 17. § (1) bekezdés e) pontjában, a 39/A. § (1) bekezdés g) pontjában, a 40. § (9) bekezdésében és a 41. § (3) bekezdésében említett jogosultság azt a mozgásában korlátozott személyt, valamint a mozgásában korlátozott személyeket szállító jármű vezetőjét illeti meg, aki a Korm. rendelet szerint a parkolási igazolványt a járműben elhelyezte.

A Korm. rendelet 8. § (1) bekezdés alapján az igazolványt használatkor a mozgásában korlátozott személyt szállító jármű szélvédője mögött úgy kell elhelyezni, hogy előlapja a hatályosság és a jogosultság ellenőrzése céljából látható legyen. Az igazolványt az ellenőrzésre jogosult személy felszólítására ellenőrzés céljából át kell adni.

A Korm. rendelet 8. § (4) bekezdés szerint az igazolvány nem adható át használatra az arra jogosulatlan személynek. A jogosultat szállító jármű vezetője az igazolvány által biztosított kedvezményekkel csak a jogosult szállítása esetén élhet. Amennyiben a jogosult maga él vissza az igazolvány biztosította kedvezményekkel, az igazolványt vissza kell vonni és a visszavonástól számított egy évig részére új igazolvány nem állítható ki. Ezt a tényt a nyilvántartásban fel kell tüntetni.

A Korm. rendelet 11. § (1) és (2) bekezdése meghatározzák, hogy az igazolványban foglaltak adattartalmát, érvényességét, hatályát, jogszerű használatát a rendőrség és a közterület-felügyelő (a továbbiakban együtt: eljáró szerv) jogosult ellenőrizni. Az eljáró szerv az igazolványt a helyszínen elveszi, ha az igazolvány a 9. § értelmében érvénytelen, vagy megalapozott gyanú van arra, hogy az igazolvány hamis, meghamisították, vagy azzal

más módon visszaéltek. Az ellenőrzésről készített jegyzőkönyv tartalmáról, valamint a jogorvoslati lehetőségről az érintettet szóban is tájékoztatni kell.

A rendőrség mivel a helyszínen észlelte, hogy a panaszos a fentiekben meghatározott igazolványt használta parkolásakor a Korm. rendelet hivatkozott rendelkezései szerint jogosult volt annak használatát ellenőrizni. Az ellenőrzés során állapította meg a rendőrség, hogy a panaszos nem egyezik az igazolványon jogosultként megnevezett személlyel, így más nevére kiállított igazolványt használt a parkoláskor. Mivel a jogosult nem volt jelen a helyszínen, és kiderült, hogy már egy ideje kint volt a parkolási igazolvány, így felmerült a gyanú a Btk. 342. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott bűncselekmény elkövetésére, így a rendőrségnek ahhoz, hogy az egyszerű gyanút tovább erősítse, gyengítse, vagy kizárja további intézkedéseket kellett foganatosítania a panaszossal szemben.

Ezen körülményekre tekintettel a Testület álláspontja szerint fennállt a rendőrség intézkedési kötelezettsége a panaszossal szemben, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

2) A Testület ezt követően a panaszos előállítását vizsgálta meg.

a) Az előállítás jogalapja tekintetében a Testület az alábbi következtetésre jutott.

A panaszost a rendőrség az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerint, 2015. február 27-én 9 óra 50 perctől 11 óra 59 percig, a Btk. 342. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző, közokirat-hamisítás bűncselekmény elkövetése miatt állította elő a Kerületi Rendőrkapitányságon, ahol letétezték a panaszosnál lévő tárgyakat, lefoglalták a parkolási igazolványt, kitöltötték a szükséges dokumentációkat, megkísérelték a panaszos által megadott személyek kiértesítését, felvették a kapcsolatot a panaszos testvérének felügyelete érdekében a gyámhivatallal és a testvér gondnokával, tájékoztatták a panaszost, majd részére átadtak egy gyanúsítottkénti meghallgatásra vonatkozó idézést. Végül pedig a panaszos elhagyta a fentebb meghatározott időpontban a kapitányság épületét.

Az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján a rendőr további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. Jelen rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget, hanem tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont előállítását.

Ahhoz, hogy a Testület a rendőrség által megjelölt előállítási ok megalapozottságáról állást foglaljon, egyrészt arról kell állást foglalnia, hogy felmerülhetett-e a panaszossal szemben bűncselekmény elkövetésének gyanúja, másrészt arról, hogy amennyiben igen, úgy megvalósult-e „tettenérés”.

Az első kérdéssel kapcsolatban a Testület utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely bűncselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy valamely eljárás alá vont személy elkövetett-e bűncselekményt, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló magatartás értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek

alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a panaszos részéről a bűncselekmény elkövetésének gyanúja felmerülhetett-e. Ezzel összefüggésben a Testület fontosnak tartja hangsúlyozni: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos elkövette-e a bűncselekményt avagy sem, hanem csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésére álló adatok alapján a rendőr gondolhatta-e azt, hogy a panaszossal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének (a megalapozott gyanú szintjénél) alacsonyabb fokú gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapítja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható.

Jelen ügygel kapcsolatban a Testület arra a következtetésre jutott, hogy már a telefonos bejelentés felvethette a szóban forgó bűncselekmény elkövetésének a gyanúját, így a rendőrségnek a helyszínen meg kellett arról győződnie, hogy a bejelentés alapos-e. Ennek érdekében az intézkedő rendőr megvárta azt, hogy a panaszos a helyszínre érkezzen, hiszen valóban látta a gépjármű szélvédője mögött, a bejelentésben meghatározott mozgáskorlátozott parkolási igazolványt. Amikor pedig a panaszost meghallgatta, szemrevételezte az igazolványt megállapította, hogy a panaszos úgy parkolt, hogy más nevére kiállított mozgáskorlátozott parkolási igazolványt használt a parkolásához úgy, hogy az a személy nem tartózkodott a helyszínen. Így a helyszínen tapasztaltak (igazolvány megtekintése, a panaszos tényelőadása) vonatkozásában felmerülhetett közokirat-hamisítás elkövetésének az egyszerű gyanúja.

Így a fentebb meghatározottakra tekintettel a Testület igenlő választ adott arra a kérdésre, hogy a panaszossal szemben felmerülhetett olyan bűncselekmény elkövetésének a gyanúja, amely indokoltá tette vele szemben az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározottakat.

Ezután a Testületnek azt kellett megvizsgálnia és abban kellett állást foglalnia, hogy az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásához szükséges második, konjunktív elem (t. i. tettenérés) megvalósult-e.

Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, a Testületnek tehát szükséges elvégezni a fogalom elemzését ahhoz, hogy megítélhesse, jelen ügyben alappal hivatkozik-e a rendőrség a tettenérésre, mint kötelező előállítási okra.

A Btk. kommentárja szerint a bírói gyakorlat – a tetten ért tolvaj által az eltulajdonított dolog megtartása érdekében alkalmazott erőszak rabláskénti minősülése kapcsán – a tettenérés fogalmát tágan értelmezi, nem csak a cselekmény véghezvitele közbeni leleplezést érti rajta, hanem megállapíthatónak tartja akkor is, ha a bűncselekmény felfedezése a lopás befejezését jelentő elvétel után, de még az elvétel közben történik. Tettenérésnek minősül a lakásbetörés elkövetőjének a folyamatos üldözés utáni, akár a helyszíntől távoli elfogása is, ám a folyamatos üldözés megállapításának feltétele a helyszínről távozó tolvaj *folyamatos* szemmel tartása és *megszakítás nélküli* üldözése. Amennyiben a folyamatos üldözés megszakad, nem beszélhetünk tetten ért tolvajról (lásd: Dr. Belovics Ervin – Dr. Molnár Gábor – Dr. Sinku Pál: Büntetőjog. Különös rész. Harmadik, átdolgozott kiadás. HVG-Orac, Budapest, 2003, 587-588. o.).

A Be. szerint [127. § (3) bekezdés] a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. A Be. kommentárja is kiemeli, hogy nem csak az minősül tettenérésnek, ha az elkövető a cselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre, és őt a szemtanú elfogja, hanem az is, ha az elkövetőt akár a szemtanú, akár a szemtanú felhívása, vagy más körülmény (pl. riasztó észlelése) alapján a szemtanútól különböző személy *üldözés során* elfogja [Jakucs Tamás (szerk.): Kommentár a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényhez, 262. o.].

Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból kiderül tehát, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanú, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve. Amennyiben az elkövető ilyen fajta nyomon követhetősége megszakad, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

Jelen ügyben az előállítás okaként meghatározott bűncselekményt a rendőrség folyamatos észlelése mellett követte el a panaszos. A parkolási igazolvánnyal a szélvédő mögött parkolta le a gépjárművét, közel egy óra időtartam után ment vissza a parkoló gépjárművéhez. Eközben a rendőr végig a helyszínen volt, várta mikor megy vissza a panaszos a járműhöz, amikor pedig ez megtörtént, akkor a rendőr rögtön intézkedés alá vonta a panaszost, amelynek során megállapította, hogy az igazolványt nem a panaszos nevére állították ki. Az igazolvány jogosultja pedig nem tartózkodik a helyszínen, így felmerült a Btk. 342. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző cselekmény elkövetésére vonatkozó gyanú.

A fentiek alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja megteremtette a jogalapot a panaszos előállításához, így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga az előállítás jogossága kapcsán.

b) Ezt követően a Testület a panaszos előállításának időtartamát vizsgálta meg, hiszen a panaszos sérelmezte, hogy őt a rendőrség 4,5 órán keresztül állították elő, így teljesen indokolatlanul, jogtalanul korlátozták őt személyi szabadságában.

A panaszost a rendőrség 2015. február 27-én 9 óra 50 perctől 11 óra 59 percig, a Btk. 342. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző, közokirat-hamisítás bűncselekmény elkövetése miatt állította elő. A panaszos a Kerületi Rendőrkapitányságon 10 óra 10 percet követően tartózkodhatott, ahol letétezték a panaszosnál lévő tárgyakat, lefoglalták a parkolási igazolványt, kitöltötték a szükséges dokumentációkat, megkísérelték a panaszos által megadott személyek kiértesítését, felvették a kapcsolatot a panaszos testvérének felügyelete érdekében a gyámhivatallal és a testvér gondnokával, tájékoztatták a panaszost, majd részére átadtak egy gyanúsítottkénti meghallgatásra vonatkozó idézést. Végül pedig a panaszos elhagyta a fentebb meghatározott időpontban a kapitányság épületét.

Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése tartalmazza az előállítás időtartamára vonatkozó rendelkezéseket. Ennek értelmében a személyi szabadság csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozható. Ezt az időtartamot a rendőri szervezője egy alkalommal,

4 órával meghosszabbíthatja, amennyiben ez indokolt és az előállítás célja még nem valósult meg. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart. A Testület a kérdés vizsgálata kapcsán figyelemmel volt az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosságkövetelményére.

A rendőrség előadása szerint a panaszost személyi szabadságának korlátozása során igazoltatták, átvizsgálták a ruházatát, elszállították a kapitányságra, ahol előállító helyiségben helyezték el, lefoglalták a nála lévő parkolási igazolványt, megkísérelték kiértékelni a panaszos által megadott személyeket, felvilágosítást kértek a panaszos testvérének a felügyelete kérdésében, és átadták neki a gyanúsított kihallgatására vonatkozó idézését. Ezen időintervallum alatt különféle nyilatkozatokat, igazolásokat, jegyzőkönyveket is kiállítottak, valamint az egyes eljárási cselekmények foganatosításához szükséges határozatokat is meghozták.

A panaszos előállításának időtartama két szakaszra bontható: a helyszínen foganatosított cselekményekre és a kapitányságon történetekre. A panaszossal szemben az intézkedést 9 óra 50 perckor kezdték meg, amelynek során igazoltatták, megtekintette a rendőr a parkolási igazolványt, meghallgatta a panaszost. A helyszínre – a panaszos által elmondottak valótlan tartalmának igazolása érdekében – újabb rendőrök jelentek meg, kb. 10 óra 10 perckor. Majd ezt követően szállították el a panaszost a kb. 2-3 percnnyire található rendőrkapitányságra. Így a panaszos kb. 10 óra 30 perctől tartózkodhatott a kapitányságon egészen a szabadon bocsátásáig, azaz 11 óra 59 percig. A Testület véleménye szerint a kapitányságon eltöltött 1 óra 29 perces időtartamban a rendőrség az esethez mérten gyorsan intézkedett, így a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető joga az előállítás időtartama kapcsán.

A fentiekben kifejtettekre tekintettel a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga az előállítás időtartama kapcsán.

3) A panaszos külön sérelmezte, hogy a rendőrség nem tájékoztatta őt az előállítás okáról, céljáról.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszosi állítás nem felel meg a valóságnak, hiszen a panaszost az előállítása tényéről, okáról a helyszínen és a kapitányságon is többször tájékoztatták.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése a szolgálati fellépés szabályai között előírja, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése szerint az előállítottat szóban vagy írásban tájékoztatni kell az előállítás okáról, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

Bár csekély mértékű ellentmondás tapasztalható tekintetben, hogy valóban tájékoztatták-e a panaszost, mégis megállapítható, hogy a panaszos tudta, hogy miért állítják elő. A rendőrség az írásbeli, szükséges dokumentációkat kiállította, azokat a panaszos aláírta, sőt azt is kijelentette aláírásával hitelesítetten, hogy egy példányt átvett a szükséges dokumentációkból. Az eljárás során végig tagadta azt, hogy a terhére rótt cselekményt elkövette volna. Így erre tekintettel a panaszos tudta azt, hogy miért korlátozza a rendőrség személyi szabadságában, erre tekintettel megállapítható, hogy a rendőrség megfelelően tájékoztatta a panaszost az előállításáról, így nem sérült a tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

Tekintettel arra, hogy az Rtv. 33. § (4) bekezdés vagylagos kötelezettséget határoz meg a rendőrség részére, amelyet vagy írásban, vagy szóban teljesít, ezt a kötelezettséget pedig írásban teljesítette, hiszen becsatolta a hivatkozott jogszabályhely alapján kiállított dokumentumokat, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

4) A panaszos sérelmezte azt, hogy amikor a rendőrök közölték vele, hogy a kapitányságra kell fáradnia, akkor nem követhette a rendőröket saját személygépjárművével, így azt az okmányiroda előtt kellett hagynia.

A rendőrség a panaszos által előadottakat helyben hagyta, hiszen ilyenkor a szokásos rendőrségi gyakorlat az, hogy az intézkedés alá vont személyt beültetik a szolgálati gépjárműbe és ily módon szállítják át a rendőrkapitányság épületébe. A panaszos visszament a gépjárművéhez és a rendőrök megkérték, hogy vegye magához értéktárgyait, majd zárja le az autót és fáradjon velük a kapitányságra, amely egyébként autóval kb. 2-3 percre található az intézkedés helyétől. Így a panaszos gépjárműve lezárt állapotban, az okmányiroda előtt maradt.

A Szolgálati Szabályzat 15. §-ának (1) bekezdése értelmében, ha az Rtv. 33-34. §-a, vagy 37. § b)-c) pontja alapján a személyt a lakásából szállítják el, szükség esetén a lakásban maradó vagyontárgyait a rendőr biztonságba helyezi, az üresen maradó lakást tanúk jelenlétében lepecsételi.

Sem az Rtv., sem pedig a Szolgálati Szabályzat nem tartalmaz rendelkezést arra vonatkozóan, hogy a panaszolthoz hasonló esetben – amikor tehát nem a lakásban maradó vagyontárgyokról, hanem egyéb vagyontárgyokról kell gondoskodni – az intézkedő rendőrnek hogyan kell eljárnia. A Testület álláspontja szerint azonban az Rtv. 2. §-ából következően (amely szerint a rendőrség óvja az ember jogait) és a Szolgálati Szabályzat fent hivatkozott rendelkezésének analógiájára nemcsak a lakásban maradó, hanem egy annál tágabb körbe tartozó – az intézkedés helyszínén maradó – vagyontárgyak tekintetében is fennáll az eljáró rendőrnek az a kötelezettsége, hogy az intézkedés alá vont személy vagyontárgyait biztonságba helyezze. Ugyanakkor az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a tulajdonhoz fűződő jogot korlátozhatja.

Előállhat tehát olyan helyzet, amelyben a legitim célt szolgáló intézkedés sikeres végrehajtásának érdeke összeütközésbe kerül a rendőrség jogvédelmi kötelezettségével. Jelen esetben is ilyen összeütközés merült fel, hiszen az intézkedő rendőrnek azt kellett mérlegelnie, hogy milyen módon tudja a panaszos gépkocsiját a lehető legbiztonságosabban elhelyezni az intézkedést eredményes végrehajtásának veszélyeztetése nélkül.

A rendőrök azután vitték el a panaszost a helyszínről, miután magához vette az értéktárgyait és lezárta a gépjárművét. A Testületnek azt kell megítélnie, hogy a rendőr az adott helyzetben megfelelően mérlegelte-e az egymásnak feszülő érdekeket, illetve jogokat.

Ennek értékelése során a Testület abból indul ki, hogy csak abban az esetben állapíthat meg jogsértést a rendőrség részéről, ha a rendőrök által a vagyonbiztonság garantálása érdekében megtett lépések az ügy összes körülményét – így az intézkedéssel elérni kívánt célt is – figyelembe véve nyilvánvalóan elégtelenek voltak.

Önmagában az a tény, hogy a panaszos a rendőrök kérésére a fentebb meghatározott helyen lezárt állapotban hagyta a gépjárművét nem sérti a panaszos tulajdonhoz való jogát addig, ameddig ez arányban áll az intézkedéssel elérni kívánt céllal. A Testület véleménye szerint pedig az arányosság megállapítható, így erre tekintettel a Testület úgy határozott, hogy a panaszos tulajdonhoz való joga nem sérült annak kapcsán, hogy az intézkedés helyszínén hagyták a panaszos gépjárművét és nem engedték meg neki, hogy utánuk menjen a kapitányságra.

A fentiekben kifejtettek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszos tulajdonhoz való jog nem sérült.

5) A panaszos sérelmezte, hogy nem használhatta a kapitányságon a mobiltelefonját.

A rendőrség tájékoztatása szerint az intézkedés helyszínén, az intézkedés kezdetén a panaszos használta a mobiltelefonját. A későbbiekben azonban, amikor a panaszost a kapitányságra előállították, akkor korlátozták a telefonhasználatban. Ennek kapcsán tájékoztatták, hogy amennyiben telefonálni kíván, bizonyos személyeket értesíteni szeretne, akkor ehhez joga van, majd a rendőrség elvégzi az értesítést helyette. Az előállítás okáról szóló tájékoztatón szerepel is két ügyvéd neve és a telefonszámaik. A rendőrség megpróbálta ezen személyeket kiértesíteni, de eredménytelenül.

Az Rtv. 17.§ (1) bekezdése szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az Rtv. 13. § (3) bekezdése értelmében, ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

A Testület a mobiltelefonokkal kapcsolatos rendőrségi gyakorlatot az Rtv. 13. és 17. §-ának összeolvasása alapján a következőképpen értékeli. Olyan esetekben, amikor a rendőri intézkedés célját veszélyezteti, ha az intézkedés alá vont személy mobiltelefonon ellenőrizetlenül lép kapcsolatba valakivel (pl. nem zárható ki, hogy bűntársát értesíti a gyanú

szerint tetten ért elkövető), úgy az Rtv. 13. § (3) bekezdése kellő jogalapot biztosít a rendőrnek a telefon (mint az intézkedés eredményes végrehajtását akadályozó tárgy) elvételére, illetve a telefonálás korlátozására. Ha ilyen körülmény az adott helyzetben nem áll fent, úgy a mobiltelefon használata korlátozásának nincsen jogalapja. Ilyen esetekben semmi nem zárja ki, hogy a hozzátartozót vagy más személyt az előállított személy a saját mobiltelefonján értesítse, hiszen e jog főszabály szerint az érintettet illeti meg, és az értesítés csak akkor rendőri feladat, ha a fogvatartott valamilyen okból nincsen abban a helyzetben, hogy értesítési jogával éljen.

Jelen esetben a rendőrség nem jelölt meg olyan körülményt, amely alátámasztotta volna azt, hogy a panaszos előállítását akadályozta vagy veszélyeztette volna, az, hogy ha a panaszos a rendőrségi gépjárműben vagy a kapitányságon maga hívta volna fel az ügyvédeit, így erre tekintettel a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának csekély fokú sérelmét állapította meg a Testület a panaszos mobiltelefon-használatának indokolatlan korlátozása miatt.

Erre és a Testület fentebb már idézett gyakorlatára tekintettel a Testület álláspontja szerint a telefonhasználat korlátozásához nem álltak fenn a szükséges feltételek. Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a mobiltelefon használata korlátozása miatt.

6) A panaszos sérelmezte, hogy amíg a rendőrök vele szemben „packáztak”, addig a felügyeletére és gondozására bízott testvérének a felügyelete, ellátása nem megoldott.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszosi állítás nem fedi a valóságot, hiszen a rendőrök mindent megtettek annak érdekében, hogy a panaszos testvére ne szenvedjen hátrányt azért, mert a panaszos a kapitányságon tartózkodik. A rendőrség felvette a kapcsolatot a gyámhivatal munkatársával, aki arról tájékoztatta a rendőrt, hogy a panaszos csak a gondozója a testvérének, a gondnoki feladatok egy gondnok látja el. A rendőrök a gondnokot név és elérhetőség szerint is megjelölték, akit megpróbáltak kiértesíteni, de a gondnok telefonja folyamatosan foglalt jelzést adott, így sajnálatos módon nem tudták értesíteni őt. Mivel ez a fajta értesítés eredménytelen lett, ezért a panaszossal szemben a legrövidebb határidőben intézkedtek, így aznap gyanúsítottként nem hallgatták ki, hanem későbbi időpontra, idézés formájában kötelezték arra, hogy megjelenjen a kapitányságon a gyanúsított kihallgatásának végrehajtása érdekében.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 24. § (1) bekezdése alapján a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. Jelen szakasz (3) bekezdése szerint a segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.

Jelen esetben a Testület elfogadta a rendőrség által előadottakat, hiszen adott helyen, adott időben a rendőrök a lehetőségekhez képest megtettek mindent annak érdekében, hogy a panaszos testvére ne maradjon sokáig felügyelet nélkül. A Testület álláspontja kialakítása során figyelembe vette azt a tényt is, hogy az ügyintézővel a panaszos sem igyekezett,

ahelyett, hogy testvére érdekeit figyelembe vette volna és minél hamarabb elintézte volna a gyámhivatalban az ügyeit, leállt veszekedni, konfliktushelyzetet generált és több mint 1 óra után ment vissza a gépjárművéhez. Ezen körülmények kapcsán gondolhatott volna a testvére, hiszen csakis saját felróható magatartásának egyenes következménye az, hogy a kapitányságon kellett tartózkodnia. Egyébként is a testvére ügyeinek az intézését a gondnokának kell ellátnia, hiszen a panaszos a testvére gondozója, így ő a felügyeletéért, ellátásáért felel a mindennapokban, ezért eleve a gyámhivatalra nem világos miért is mehetett ügyet intézni, amikor arra nem ő lenne jogosult. Így a Testület szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljárásához fűződő alapvető joga annak kapcsán, hogy a rendőrség sikertelenül próbálkozott a gondozása alá tartozó személy felügyeletének az ellátása iránt, hiszen a rendőrség megpróbált eleget tenni segítségnyújtási kötelezettségének, de azt a körülmények nagyban befolyásolták.

A fentiekben ismertetettek értelmében a panaszos tisztességes eljárásához való joga nem sérült.

7) A panaszos sérelmezte, hogy a kapitányságon valótlán tartalmú iratokat irattak vele alá, sőt ő kifejezetten kért is az iratokból, de nem adtak neki példányt belőlük. A panaszos nem jelölte meg beadványában, hogy mennyiben lettek volna az iratok valótlanak.

A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta ezen iratokat, amely a panaszos előállításánál keletkeztek. Bizonyos iratok vonatkozásában a panaszos aláírásával hitelesítetten is kijelentette, hogy az iratból egy példányt átvett.

A Testület jelen kifogás kapcsán a birtokában lévő, a rendőrség által megküldött iratokból indult ki. A tartalmi vizsgálat során nem talált kifogást azokban, hiszen a kialakított történeti tényállásba az iratokból kinyert információk beleillenek, amelyeket a panaszos is megerősített, hiszen a beadványában attól eltérő tartalmú információkat nem hozott a Testület tudomására. Az pedig, hogy a panaszos bizonyos, az Rtv. által a panaszos birtokába adandó iratok tekintetében aláírásával hitelesítetten kijelentette, hogy átvett egy példányt vitathatatlan, így az aláírást, mint bizonyító erejű tény kezelte a Testület. Ezen körülményekre tekintettel a Testület véleménye szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljárásához való joga.

A Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljárásához fűződő alapvető joga jelen kifogás kapcsán.

V.

A Testület a lefolytatott vizsgálatában megállapította, hogy a rendőrség kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában foganatosított intézkedést a panaszossal szemben, így nem sérült a panaszos tisztességes eljárásához fűződő alapvető joga. A Testület ezen kívül a panaszos személyi szabadságának előállítással történő korlátozását jogszerűnek találta mind a jogalap, mind pedig az időtartam tekintetében, így álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga. Szintén nem sérült a panaszos tisztességes eljárásához való joga az előállítás okáról és céljáról való tájékoztatás kapcsán. A Testület véleménye szerint a panaszos tulajdonhoz fűződő alapvető joga nem sérült a gépjárműve helyszínen, lezárt állapotban történő hagyása vonatkozásában. Azonban a Testület a mobiltelefonhasználat korlátozása kapcsán a panaszos tisztességes eljárásához való jogának csekély fokú sérelmét állapította meg. A Testület szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljárásához való

joga a testvére felügyelet nélkül hagyása kapcsán és a hamis tartalmú iratok és azok állítólagos át nem adása vonatkozásában sem.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2015. július 30.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDESZETI PANASZTESTÜLET